Turkish Studies

Economics, Finance, Politics

Volume 14 Issue 2, 2019, p. 187-216

DOI: 10.29228/TurkishStudies.22868

ISSN: 2667-5625

Skopje/MACEDONIA-Ankara/TURKEY

INTERNATIONAL
BALKAN
UNIVERSITY

EXCELLENCE FOR THE FUTURE
IBU.EDU.MK

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info / Makale Bilgisi

✍ *Received/Geliş:* 28.03.2019

✓ *Accepted/Kabul:* 10.06.2019

✍ *Report Dates/Rapor Tarihleri:* Referee 1 (15.04.2019)-Referee 2 (20.04.2019)- Referee 3 (13.04.2019)

This article was checked by iThenticate.

OVACIK İLÇESİNDE YER ALAN İŞLETMELERİN GÜVENLİK ALGILARI

Fatih DEDEMEN - İlyas Ertuğrul İNAN***

ÖZ

Bu araştırmanın temel amacı işletme yöneticilerinin güvenlik algılarının değerlendirilmesidir. İnsanların güvende olup olmadıkları, herhangi bir zarara uğrayıp uğramayacaklarını düşünceleri ve bunu hissetmelerine güvenlik algısı denilmektedir. Güvenlik algısının tespiti için Ovacık ilçesinde faaliyette olan işletme yöneticilerinin gönüllü katkıları ile veriler elde edilmiştir. İlçenin tarihi, birçok terör örgütünün bu ilçe sınırları içerisinde faaliyet yürütmesi gibi sebeplerle Ovacık ilçesi evreninde çalışılmıştır. Ayrıca terörden ekonomik olarak doğrudan en fazla etkilenen taraflardan biri olarak işletme yöneticileri araştırmaya dahil edilmiştir. Araştırma örnekleme ise Ovacık ilçesinde 2019 Ocak ayı itibari ile faaliyette olan 113 işletmenin 89'unun işletme üst yöneticileridir. Araştırmanın amacı doğrultusunda veri elde etmek için 15.01.2019-25.02.2019 tarihleri arasında tesadüfi olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme ile toplamda 89 işletme yöneticisine yüz yüze nihai anket yapılmıştır. Oluşturulan model sınırları dahilinde toplam 14 adet H₁ hipotezi kurgulanmıştır. Yapılan analizler sonucu bütün hipotezlerin kabul edildiği istatistiki olarak tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda ayrıca terörizmle mücadelenin temelde iki alanda yürütüldüğü ortaya çıkmıştır. İlki güvenlik güçleri tarafından örgütlerin eylemselliklerine yönelik uygulanan faaliyetler, diğeri ise terörün ortaya çıktığı koşulların yok edilmesine yönelik psiko-sosyal ve kültürel faaliyetlerdir. Bu alanların hepsi terörizmle mücadelede eş zamanlı olarak yürütülmesi gereken önemli etkenlerdendir. Sonuç olarak; araştırma terörizmle mücadelenin, tek başına yeterli olamadığını, sosyo-ekonomik ve kültürel faktörlerle desteklenme zorunluluğu bulunduğunu veriler ışığında tespit etmektedir.

* Dr., Jandarma Genel Komutanlığı, E-posta: fdedemen@gmail.com

** Doktora Öğrencisi, Kastamonu Üniversitesi, E-posta: ilyasertugrulinan@hotmail.com

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, Güvenlik Algısı, Terör, Ovacık, İşletme

SAFETY PERCEPTIONS OF BUSINESS ORGANIZATIONS IN OVACIK DISTRICT

ABSTRACT

The main purpose of this research is to try to determine the security perceptions of business managers. It is called security perception; people perceive whether they are safe, whether they will suffer any damage and feel. The data were obtained with the voluntary contributions of the business managers operating in the Ovacık district, for the determination of the security perception. History of the district, many terrorist organizations operating within the boundaries of this district, such as the work was studied in the Ovacık district. In addition, business executives were included in the study because they were the enterprises that were most affected directly by terrorism. The research sample is the top managers of 89 of the 113 enterprises operating in Ovacık as of January 2019. In order to obtain data for the purpose of the study, a final face-to-face survey was conducted to 89 business managers in total by sampling from random sampling methods between 15.01.2019 and 25.02.2019. A total of 14 H₁ hypotheses were constructed within the model boundaries. As a result of the analysis, it was determined that all hypotheses were accepted. At the end of the research, it was understood that the fight against terrorism was carried out in two areas. The first is the activities carried out by the security forces against the actions of the organizations and the second is the psycho-social and cultural activities aimed at eliminating the conditions in which terror occurs. All of these areas are important factors that must be carried out simultaneously in the fight against terrorism. As a result; this study finds that the fight against terrorists alone is not sufficient and it is obligatory to support with socio-economic and cultural factors.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

In the literature review, there is no study especially on the security perceptions of the companies in our country. In addition to filling the existing gap in the field, this study will be useful for evaluating the security perceptions of SMEs which has economic impact especially after the July 15 coup attempt. Ovacık district was chosen as the study area. The main factor in this choice is that Ovacık has been exposed to many revolts throughout the history of the Turkish Republic and that some of the extreme left terrorist organizations are the first place where they are active. Ovacık district, where many terrorist organizations are still trying to be active, is important especially in terms of determining the perceptions of business owners and managers on security and learning the distance between the state and citizens. Also it is considered that this determination will be useful in

establishing policies for citizens in other settlements where terrorist organizations are operating actively.

Literature review

The concept of security can be defined in various ways such as: the condition of lack of concern and fear (Arends, 2009); being away from danger, fear and threat (Benjamin, 2001); having no trouble (Frei, 1990); low probability of damage to the obtained values (Baldwin, 2003) according to the dynamics of the era (Günter, 2015; Brauch, 2008). According to other definitions it can also be used in the sense that, independent of threats (Baylis, 2008); lack of threat to the vested values (Wolfers, 1952; Booth, 2003), fear deprivation (Wolfer, 1962) or reduction of threat (Williams, 2013); use of military power (Walt, 1991); trust, honesty, stability, fearlessness and silence (Tirab, 2016).

Throughout history, like other countries, Turkey also has evolved in cultural, economic, social and political aspects (Çetin, 2010: 24). This study focuses on the security perceptions of the enterprises in Ovacık, which has been exposed intensively terror events and also has violence and terrorist incidents in his social memory. In recent years, serious steps have been taken in countering terrorism in the Tunceli region. While serious success have been achieved against the terrorists, acting in the rural areas, by the security forces, also important steps are being taken to ensure the integration of the state and society by local governors. Today in Ovacık, terrorists have mostly been destroyed. At this point the determination of the perceptions of the citizens who have been forced to live together with terrorism for years will be a guide on what kind of steps should be taken in the fight against terrorism in the coming period.

Method

In this research, which was designed in descriptive survey model, survey method was used as data collection method. The questionnaire consists of five sections: demographic information form, business information form, Security Perception form, Privacy vs. Security scale and Effect of Terrorist Threat Perception scale. It is possible to describe these parts as follows.

Table 1. Survey Parts and Resources

Section	Variable Number	Principal Source
Demographic Information	5	by Researchers
Business Information	3	by Researchers
Security Perception	6	by Researchers
Privacy vs. Security Scale	25	Rulffes, 2017
Effect of Terrorist Threat Perception Scale	15	Christian, 2015

Demographic Information Form:

The demographic data form used in the study consisted of five questions that question the participants' gender, marital status, number of children, age and educational status.

Business Information Form:

The business information data form used in the study consisted of three questions that question the participants' status in the business, activity sector and number of employees.

Security Perception Form:

The security perception data form used in the study consisted of six questions that question the participants' place of residence, ideology, security guard recognition, effective reporting, knowing anyone who report any terrorist activity and what to do when a terrorist is seen.

Privacy vs. Security Scale:

It was developed by Rulffes (2017). The scale consists of twenty five items in the form of a five-point Likert type (Küçük, 2016).

Effect of Terrorist Threat Perception Scale:

It was developed by Christian (2015). The scale consists of fifteen items in the form of a five-point Likert type (Küçük, 2016).

Results

In the study, hypotheses related to the perceptions of enterprises regarding the private life-safety spectrum, terrorism and security were developed:

Table 2. Summary of research hypotheses

Research Hypotheses	Statistical Analysis	Result*
1. H ₁ : The perception towards the Privacy vs. Security spectrum differs according to participants' marital status.	Independent-Samples T-test	Accepted
2. H ₁ : The perception towards Terror Effect differs according to participants' marital status.	Independent-Samples T-test	Accepted
3. H ₁ : The perception towards the Privacy vs. Security spectrum differs according to participants' place of residence.	Independent-Samples T-test	Accepted
4. H ₁ : The perception towards Terror Effect differs according to participants' place of residence.	Independent-Samples T-test	Accepted
5. H ₁ : The perception towards the Privacy vs. Security spectrum differs according to know anyone who report any terrorist activity.	Independent-Samples T-test	Accepted
6. H ₁ : The perception towards the Privacy vs. Security spectrum differs according to effective reporting.	Independent-Samples T-test	Accepted
7. H ₁ : The perception towards Terror Effect differs according to effective reporting.	Independent-Samples T-test	Accepted
8. H ₁ : The perception towards the Privacy vs. Security spectrum differs according to know anyone who report any terrorist activity.	Independent-Samples T-test	Accepted
9. H ₁ : The perception towards Terror Effect differs according to know anyone who report any terrorist activity.	Independent-Samples T-test	Accepted
10. H ₁ : The perception towards the Privacy vs. Security spectrum differs according to number of employees.	One Way Anova	Accepted
11. H ₁ : The perception towards the Privacy vs. Security spectrum differs according to ideology.	One Way Anova	Accepted
12. H ₁ : The perception towards Terror Effect differs according to ideology.	One Way Anova	Accepted
13. H ₁ : The perception towards the Privacy vs. Security spectrum differs according to what to do when a terrorist is seen.	One Way Anova	Accepted
14. H ₁ : The perception towards Terror Effect differs according to what to do when a terrorist is seen.	One Way Anova	Accepted

*For all the results, $p < 0,05$

79,8% of total respondents were male, 56,2% married, 46,2% had no child, 23,6% were under 34-39 years old, 52,8% had high school degree, 33,7% were social democracy, 28,1% conservative, 15,7% communism, 18% knew anyone who report any terrorist activity,

31,5% said that they will call the gendarmerie immediately, 27% said that they will become distant there. 46,1% of total respondents were working in food sector, 96,7% had less than 10 employees, 56% business owner. In terms of residence, 94,4% of total respondents were in Ovacik town center.

Table 3. Result of Factor Analysis (Privacy vs. Security Scale)

Statements	Factors					
	1	2	3	4	5	6
INDIVIDUAL REPORTING						
It is less likely to report suspicious activity to law enforcement officers and to be affected by terrorism.	0,757					
Individual reporting of suspicious activities to law enforcement agencies is effective in preventing terrorism.	0,645					
It is easy to allow increased government oversight to prevent terrorism.	0,579					
In order to prevent terrorism, suspicious activities should be reported to law enforcement officers individually.	0,575					
I can allow state oversight to prevent terror.	0,563					
THREAT-SENSITIVITY						
There is a possibility of being affected by terror.		0,970				
I'm likely to be affected by terror.		0,946				
I'm in danger of being a victim of terror.		0,940				
I'm at risk of being affected by terror.		0,870				
SURVEILLANCE						
State oversight is aimed for countering terrorism.			0,965			
State oversight is effective for countering terrorism.			0,905			
Increased government oversight is important to combat the threat of terrorism.			0,750			
If I allow increased state oversight, I'm less affected by terrorism.			0,625			
VIOLENCE OF THREAT						
I believe the risk of terror is serious.				0,951		
I believe that the risk of terror is important.				0,912		
I believe there is a high risk of terrorism.				0,700		
CONVENIENCE						
It is appropriate to allow increased state oversight to prevent terrorism.					0,934	
In order to prevent terrorism, it is appropriate to report suspicious activity to law enforcement officers.					0,923	
EASINESS						
It is easy to report suspicious activity to law enforcement officers to prevent terrorism.						0,656
I can report suspicious activity to law enforcement to prevent terrorism.						0,656
<i>Explained Variance</i>	40,145	16,725	8,020	7,260	6,288	3,967
<i>Total explained Variance</i>	82,405					

We understand some extra information from Privacy vs. Security Scale. The average of the highest expressions respectively with 4,56 mean “I believe the risk of terror is important”, 4,55 mean “I believe that the risk of terror is serious” and 4,55 mean “State oversight is effective in preventing terrorism”. Average lowest expressions respectively with 3,83 mean “I can report suspicious activities to law enforcement to prevent terrorism”, 3,87 mean “I’m in danger of being a victim of terror”, 3,88 mean “I’m at risk of being affected by terror” and “It is easy to report suspicious activity to law enforcement officers to prevent terrorism”.

Table 4. Result of Factor Analysis (Privacy vs. Security Scale)

Statements	Factors				
	1	2	3	4	5
CONFIDENCE					
I trust the police.	0,873				
I trust the justice system in my country.	0,848				
I trust the gendarmerie.	0,771				
I trust the executive organs of the state.	0,731				
EMOTIONAL SITUATION					
I felt frightened by the questions I answered.		0,925			
I felt anxious about the questions I answered.		0,899			
I felt frightened by the questions I answered.		0,852			
I felt uncomfortable with the questions I answered.		0,833			
I felt nervous because of the questions I answered.		0,728			
I felt frustrated by the questions I answered.		0,661			
INDIVIDUAL CARE					
In order to help prevent terrorism, I get in touch with the legislators about increasing government oversight.			0,908		
I approve actions such as arrest and detention for the prevention of terror.			0,677		
I report suspicious actions to the security forces for the prevention of terrorism.			0,674		
I agree with the increase of state supervision in the fight against terrorism.			0,653		
EFFECT					
Rights and freedoms should never be sacrificed even to prevent terrorism.				0,816	
My family are likely to be victims of terror attacks.				0,748	
ESSENTIAL DUTIES					
The main duty of the state is to protect the rights and freedoms of its citizens.					0,915
The main duty of the state is to protect citizens from terrorism.					0,541
<i>Explained Variance</i>	27,783	22,905	7,900	7,640	6,593
<i>Total explained Variance</i>	72,821				

We understand some extra information from Effect of Terrorist Threat Perception Scale. The average of the highest expressions respectively with 4,65 mean “The main duty of the state is to protect the rights and freedoms of its citizens.”, 4,49 mean “The main task of the state is to protect its citizens from terrorism.”, 4,43 mean “I trust the gendarmerie”. Average lowest expressions respectively with 2,75 mean “I felt frightened by the questions I answered.”, 2,78 mean “I felt scared by the questions I answered” and 3,15 mean “I felt worried about the questions I answered”.

Conclusion and Recommendations

This study aimed to determine the security perceptions of the companies in Ovacık. For that reason firstly security perceptions of the business owner / top managers were tried to be determined in the direction of the security effects of the private life-security spectrum and the effects of terrorism. Due to the fact that it is the first study conducted in this field in our country, it is evaluated that the results will shed light on the studies to be carried out in this area in the future. First of all, hypotheses were determined by combining the literature in a comprehensive way, and the data obtained from these hypotheses were tested by being subjected to t-test and one-way analysis of variance.

In this context, it is determined that the majority of the participants believe that Ovacık is a risky district in terms of terrorism and that state supervision should be prevented for countering terrorism. However, it has been observed that the participants who were forced to live in the climate of terrorism for years believes that the risk and danger of being a victim of terrorism were low. It is noteworthy that the respondents stated that they trust in gendarme with high average. The fact that the average of the answer, they feel scared due to the questions they answer, is quite low and can be considered as an indication that they do not feel themselves in any pressure environment.

Another remarkable point is that the participants living in the Gendarmerie region were more sensitive to the Personal Reporting, Surveillance, Threat Intensity, Convenience and Confidence factors than those in the Police region. Therefore, it is considered that it may be appropriate for the state to concentrate more on rural areas in order to continue to change perceptions positively in combating terrorism. In addition, it was found that those who know a person in his close circle or relatives a military officer / police officer / guardian in the immediate of the participants were more sensitive than those who does not. Evaluations and emotions that change and evolve along with interaction over time increase the sense of trust in citizens (Gürbüz, 2018: 173). In other words, it is observed that giving more staff in security services to the citizens living in the region has a positive effect on their sensitivity to fight against terrorism.

It was found that the participants who know a person who reports terrorists to the security forces were more sensitive about Individual Reporting, Availability, Convenience and Emotional Situation factors than the ones who does not. At this point, it is seen that the increase in the number of people in contact with security units is effective in the preferences of the citizens. When the individual behaviors of citizens

towards security are evaluated according to their ideological views, it is observed that individuals who have a communist world view are less sensitive than those of the Conservative, Central Right and Social Democrat individuals.

As a result, it is seen that the fight against terrorism is carried out in two main areas. First one is the activities carried out by the security forces against the actions of the terrorist organisations, while the other is the psycho-social and cultural activities aims at destroying the conditions in which terror occurs. All of these areas are important factors that must be carried out in the fight against terrorism simultaneously. In other words, the fight against terrorist alone cannot be enough, and it has to be supported by socio-economic and cultural factors. Turkey has been accustomed to living with the phenomenon of terrorism for almost forty years and very serious steps are being taken in recent years. While the action capabilities of the terrorists are collapsed in rural areas, the behavior patterns and management approach towards citizens are changed in the cities and the state-society link that is damaged in this process is tried to be strengthened by performing important services.

As a result of the research, the findings obtained from Ovacık, a socio-culturally important sample, show that these activities carried out in the field of combating terrorism also lead to significant changes in the perceptions of individuals. In this way the trust and bond to the security forces and hence the state are strengthened. Citizens who clarify their position in terms of relevance, strive for the continuation of the atmosphere that occurs with the establishment of peace and trust. In this process the task of the state is to concentrate on the areas that will increase the state-society solidarity in the city centers while continuing the successful activities devoted to terrorists in the rural areas to end the armed wing and recruitment. Otherwise, past experiences lose their importance. The armed struggle and hard power focused interventions seem to provide success in the short term, but this atmosphere of violence in the long term spread to all generations in the region and complicate the implementation of constructive strategies. At this point, children are important elements in the fight against terrorism. The acquisition of children by correct and effective methods is very important in terms of breaking the perseverance of terror organizations.

Keywords: Security, Security Perception, Terror, Ovacık, Business

Giriş

Tunceli tarihinde Anadolu coğrafyasına egemen olan Bizans ve Büyük Roma Devleti'ne tamamen bağlanmayarak özerk bir statüye sahip olmuştur. Ayrıca Hristiyanlık inancına sahip devletlerin hüküm sürdüğü yıllarda da inanç sisteminde aklı ön planda tutan mutezile Hristiyanlık mezhepleriyle, İslam inancına sahip devletlerin hâkimiyetinde mutezile çeşitli müslüman tarikatların kendilerini korudukları ve sığındıkları bölgelerden biri olmuştur (Türk Ansiklopedisi, 1966: 109). Selçukluların bölgeye hakim olmalarıyla beraber yalnızca Tunceli bölgesi değil özellikle doğu bölgesi ağırlıklı olarak, Anadolu'nun bütününde yeni bir çehre oluşmuştur (Akgül, 1993: 2).

Osmanlı Devleti de, Tunceli bölgesinde gerçek anlamda bir otorite kuramamış, buradaki aşiretler kendi hallerinde yaşamış ve bazı durumlarda devlete karşı olan yükümlülüklerini yerine getirmeme yönünde eğilim göstermişlerdir (Gencer, 2015: 217). Özellikle Cumhuriyet döneminde isyanların bastırılmaya başlanması üzerine birçok isyancı ve aileleri Tunceli'nin içlerine doğru çekilmeye başlamış ancak bu çekilme sırasında da Ovacık, bölge için tehlike olmaya devam etmiştir (Akgül, 1993: 20). Dolayısıyla Tunceli bölgesinde güvenlik çalışmaları açısından Ovacık ilçesinin ayrıca ele alınmayı gerektirecek bir kıymeti olduğu değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda Ovacık, Doğu Anadolu Bölgesi'nde Tunceli iline bağlı bir ilçedir. Bu çalışma açısından Ovacık ilçesinin tercih edilmesinde birkaç temel faktör etkili olmuştur. Ovacık'ın hem sosyolojik hem de güvenlik algısı açıdan incelenmeye değer bir coğrafi özelliğe sahip olduğu değerlendirilmektedir. Bunun yanında Ovacık ilçesi terör örgütleri açısından da ciddi değere sahiptir. Başta Kürdistan İşçi Partisi terör örgütü (PKK) ve Türkiye İşçi Köylü Kurtuluş Ordusu terör örgütü (TİKKO) olmak üzere Maoist Komünist Partisi terör örgütü (MKP), Marksist Leninist Komünist Partisi terör örgütü (MLKP) ve Devrimci Halk Kurtuluş Cephesi terör örgütü (DHKP-C) hem kırsal alanda hem de şehir merkezlerinde aktif olarak faaliyetlerini yürütmektedirler (Gürel, 2015). Yine ülke geneli ve hatta Tunceli özelinde düşünüldüğünde, bu sayıda terör örgütünün birlikte faaliyet yürüttüğü başka bir il veya ilçenin bulunmayışı, Ovacık ilçesinin akademik cazibesini arttırmaktadır.

Çalışmada öncelikle güvenlik kavramından kısaca bahsedilerek güvenlik algısı üzerinde durulmuştur. Araştırma özellikle ilçenin ekonomisinin can damarı olan işletmelerin yöneticileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların güvenlik algıları “Terör Etkisi Ölçeği” ve “Güvenlik Spektrumu Ölçeği” aracılığıyla tespit edilmeye çalışılmıştır. Belirtilen ölçeklerin kullanıldığı çalışmalar (Christian, 2015; Rulffes, 2017) incelenmiş olup araştırma modeli oluşturulmuştur. Araştırmanın modeli kapsamında 14 adet H₁ hipotezi oluşturulmuştur. Yapılan analizler neticesinde hipotezlerin tamamı istatistiki olarak kabul edilmiştir.

1. Güvenlik Algısı

Çalışmanın temelini oluşturan ve günlük hayatta değişik alanlarda sıkça kullanılan güvenlik kavramı, sakinlik ve kayıtsızlık anlamı taşıyan ve Hellenistik döneme kadar uzanan “ataraksia” sözcüğüne dayanmaktadır (Dedeoğlu, 2008). Romalılar zamanında ise etimolojik köken olarak Latince “securus” kelimesinden gelen, sıkıntıdan uzak olmak, kaygı, tasa ve dertten uzak olma anlamındaki “sinecure” kelimesinden türetilmiştir (Neocleous, 2006). Güvenlik kavramı genel olarak endişe ve korkunun olmaması durumu (Arends, 2009; İnan ve Çelik, 2018); tehlike, korku ve tehditten uzak olmak (Benjamin, 2001); dertsizlik durumu (Frei, 1990); elde edilmiş değerlere yönelik düşük eşikli zarar ihtimali (Boldwin, 2003) anlamlarında olmakla birlikte çağın dinamiklerine göre çeşitli şekillerde tanımlanabilmektedir (Günter, 2015; Brauch, 2008). Başka tanımlamalara göre ise tehditlerden bağımsız olma (Baylis, 2008); sahip olunan değerlere yönelik tehdit yoksunluğu (Wolfer, 1952; Booth, 2003), korku yoksunluğu (Wolfer, 1962) ya da tehdidin azaltılması (Williams, 2013); askeri gücün kullanımı (Walt, 1991); emanet, dürüstlük, istikrar, korkusuzluk ve sükûnet anlamlarında (Tirab, 2016) da kullanılmaktadır.

İçinde bulunulan koşullara göre farklı tanımlamaları yapıyor olsa da güvenlik fiziki ihtiyaçlardan sonra gelen bir ihtiyaç olarak Maslow'un (1953) ihtiyaçlar piramidinin ikinci basamağında yer alır. Güvenlik kavramı böylesi bir önem derecesine konumlanmış olmasına rağmen görüldüğü gibi kapsam alanı hususunda tam bir uzlaşma gerçekleşmemiştir (Gül, 2016). Morgan (1992) bu durumu kavramın analize gelemeyen bir yapıda olduğu, bu özelliğiyle statü ve sağlık gibi tanımlanmasının zor olduğunu belirtmiştir. Buzan (1991) ise güvenliğin yapı ve süreçleri itibarıyla uzlaşma sağlanmış ortak bir tanım tespitine kafa tuttuğunu belirtmiştir. İnsanoğlu var olduğu sürece tehditleri bertaraf etme (Gartner, Hyde-Price ve Reiter, 2001), kendisini emniyete alma ve bu durumunu devam ettirme stratejilerini oluşturmaya çalışmıştır. Yerleşik hayatın yaygınlaşması ile kavramın önemi daha da artmıştır (Özgür ve Erciyes, 2017).

Yerleşik hayatın artması ile birlikte emniyet ve güvenlik kavramlarının da birbiriyle ilişkili kavramlar olarak literatürde incelendiği görülmektedir (Shuman, 1999; Mayhorn, Wogalter ve Bell, 2004; Degaut, 2015). Güvenlik kavramı genelde emin olma ya da emniyette olma anlamında da kullanılmaktadır. Waldron (2006) güvenlik ve emniyet arasında, güvende olmak için kişilerin güvenliğe ihtiyacı olduğuna dair bir ilişki olduğunu belirtmiştir; güvende olmak için, halkı korumak için ölçülebilir bir güvenlik formu olması gerekebilir. Buna ek olarak, Waldron güvende olmak için güvenlik kavramının fiziksel güvenlik fikrinden daha fazlasını içerdiğini, halkın rutinleri ya da yaşam tarzına uygun hareket etmeyi güvenli hissettiği bir sosyal güvenlik türünü de içerdiğini öne sürmüştür. Waldron'un belirttiği gibi, bir kişi güvenli bir şekilde fiziksel olarak herhangi bir fiziksel tehdide sahip olmayabilir, ancak hala güvensiz hissedebilir. İnsan unsuru için emniyet ve güvenlik zarar, yaralanma veya ölümden korunma olaylarında birbirine çok benzerdir. Neag ve Pricopi'de (2010) insan güvenliği kararlarının daha yüksek bir menfaat sağladığını belirtmişlerdir; bireylerin emniyeti ve onların korkudan kurtulma özgürlüğü, istekten özgür olma ve kendi adına harekete geçme özgürlüğü gibi.

Güvenlik ve emniyetin en saf anlamda farklılık gösterdiği durumlarda, bir sistemi zarara uğratmak için kasıtlı tehditler güvenlik ihlalleriyle uyumludur. Kasıtsız tehditler emniyetle ilgili olaylarla uyumludur; insanları bilinen tehditlere karşı korumaktan ziyade engellenmeye çalışılan kasıtlı tehditlere karşı savunmak çok daha zor olabilir (Brostoff ve Sasse, 2002; Waldron, 2006). Hem kasıtlı hem de kasıtsız olumsuz olayları önlemek için kontrollü önlemler alınmalıdır ve bu önlemler genellikle benzer olabilir. Brostoff ve Sasse, emniyet ve güvenlik arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri vurgulayan uyumlu bir benzetme sunarak, bir yaya geçidi örneğini anlatmaktadırlar. Trafikteki bir yaya tesadüfi olarak emniyet kapsamında bir araç tarafından kazara ezilebilir ya da güvenlik bağlamında araba ile cinayet veya suikastla işlenmesi niyetiyle bir araba tarafından kasıtlı olarak ezilebilir. Her iki bağlamda da aracın çarpmasından kaçınmak için, aynı önlemler alınabilir; yaya yoluna girmeden önce sola ve sağa bakılabilir ya da üst geçit varsa kullanılabilir. Emniyet ve güvenlik için karşı önlemler her zaman aynı olmayacaktır, ancak ikisi arasında benzerlikler olduğu kesinlikle görülmektedir (McAteer, 2013).

Sosyal bilimlere ait bir terim olarak “güvenlik” anlam olarak muğlak ve esnek bir yapıya sahiptir (Brauch, 2008; Pekdoğan, 2018; İnan, 2018). Wolfers’a göre güvenlik kavramının iki boyutu vardır. Nesnel açıdan sahip olunan değerlere yönelik tehditleri ölçmekte; öznel olarak ise, tehdit, kaygı ve tehlikenin olmadığına yönelik hissiyatı ifade etmektedir (Wolfers, 1952: 484-485). Bahsedilen hissiyat ise tamamen kişilerin dış dünyada beş duyu organıyla aldığı uyarıların anlam ifade eden tecrübelerle dönüştürülmesi ve zihni yorumlar manasına gelen algılarla ilgilidir (İnan, 2018). Yani algı subjektif, her öznedede başka bir anlam kazanan, deneyimlere göre şekillenebilecek yorumlardan oluşmaktadır. Aynı cins objeler farklı kişiler tarafından deneyim, inanç, kültür ve değerlere göre farklı algılanabilmektedir. Örneğin bir tepenin zirvesi bir dağcı için başka, profesyonel bir asker için başka, piknik maksadıyla çıkan bir birey için başka anlamlar ifade edebilecektir. Veyahut bir dine göre kutsal olan bir hayvan, başka bir din için bir eğlence objesi olabilmektedir (Dedemen, 2015).

Dolayısıyla insanların nesnel anlamda güvende olup olmadıkları kadar, öznel açıdan kendilerini güvende hissedip hissetmedikleri de oldukça önemlidir (Arıcı, 2010; İnan, 2019). Örneğin, uçaklar belki de insanların kendilerini en güvensiz hissettikleri mekânların başında gelmektedir. Her uçuş öncesi hostesler tarafından basit, sade, net gösterimlerle kişiler uçuşa hazırlanmaktadır. Aslında uçak düşerse yolcuların yaşama olasılığının çok düşük olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Ancak basit bazı sembollerle kişilerde güvenli uçuş algısı yaratılmaya çalışılmaktadır. Güvenlik algısı açısından verilebilecek bir diğer örnek ise çevredir (Kanbur ve Kanbur, 2008; 2015; 2018). Çöplerle dolu, duvarları kirli ve örgütsel, ideolojik işaret ve yazılar yazılı ayrıca karanlık bir mekân, insanlar açısından güvensiz bir mekânı sembolize etmekte ve insanlar bu tarz yerleri kullanmaktan imtina etmekte veya kullanırken ciddi tedirginlik yaşamaktadırlar (Dedemen, 2015; 2019). Sonuç olarak öznel unsurları içeren güvenlik algısı; insanların kültür, inanç, gelenek, görenek ve beklentileri çerçevesinde değişiklik gösterebilmektedir.

Tarih boyunca, başka ülkeler gibi, Türkiye Cumhuriyeti de kültürel, ekonomik, toplumsal ve siyasal açıdan değişim geçirmiş ve geçirmektedir (Çetin, 2010: 24). Bu çalışma, senelerdir ülkemizdeki bu değişimlerle birlikte terörün en çirkin yüzüne maruz kalan, toplumsal hafızasında şiddet ve terör olaylarına yoğun şekilde maruz kalan Ovacık ilçesindeki işletmelerin güvenlik algılarına yoğunlaşmaktadır. Tunceli bölgesinde son yıllarda terörizmle mücadelede ciddi aşamalar kat edilmiştir. Güvenlik güçleri tarafından kırsal alanda teröristlere karşı ciddi başarılar elde edilirken, mülki amirler tarafından da devlet ve toplum kaynaşmasını sağlayacak önemli adımlar atılmaktadır. Ovacık bölgesinde günümüzde istatistikî açıdan terörist sayıları yok olmaya yüz tutmuş, yıllardır terörle iç içe yaşamaya zorlanmış vatandaşların algılarının ne yönde olduğunun tespit edilmesi, önümüzdeki dönemde terörizmle mücadelede ne türde adımlar atılması gerektiğine dair bir rehber niteliğinde olacaktır.

2. Araştırmanın Yöntemi

Bu bölümde araştırmanın yöntemi ve araştırma modeli açıklanarak araştırmaya esas olan hipotezler belirtilmektedir. Ayrıca araştırmadan elde edilen verilerin analizinde ve yorumlamasında kullanılan metodoloji aktarılmaktadır.

2.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Yapılan literatür taramasında ülkemizde özellikle işletmelerin güvenlik algıları üzerine yapılmış bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Bu çalışma alandaki mevcut boşluğu doldurması yanında ülkemizde özellikle 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında ekonomik etkiye sahip olan KOBİ statüsündeki işletmelerin güvenlik algılarının değerlendirilmesi açısından faydalı olacaktır. Çalışma alanı olarak Ovacık ilçesi seçilmiştir. Bunda temel etken Cumhuriyet tarihi boyunca birçok isyanlara maruz kalmış olması ve aşırı sol terör örgütlerinin bir kısmının faaliyete geçtiği ilk yer olmasıdır. Birçok terör örgütünün halen faaliyette olmaya çalıştığı Ovacık ilçesinde özellikle işletme sahibi ve yöneticilerinin güvenlik konusundaki algılarının tespiti, devlet ve vatandaşlar arasındaki temasın ve mesafenin boyutunun öğrenilmesi terör örgütlerinin faaliyette olduğu diğer yerleşim yerlerindeki vatandaşlara yönelik uygulanacak politikaların oluşturulmasında faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

2.2. Araştırmanın Modeli

Şekil 1. Araştırma Modeli

Katılımcıların demografik özellikleri olarak cinsiyet, medeni durum, yaş, eğitim durumu ve çocuk sayısı değişkenleri ele alınmıştır. İşletmelerin özellikleri olarak faaliyette olunan sektör, çalışan sayısı ve katılımcının işletmedeki pozisyonu incelenmiştir. Güvenliğe yönelik algıda yaşanan yer,

ideolojik görüş, teröristleri bildiren bir vatandaşın bilinip bilinmediği, komşu ya da akrabalarda güvenlik alanında çalışan kamu görevlisi olup olmadığı güvenlik tesislerine erişilebilirlik ve terörist görüldüğünde sergilenen muhtemel hareket tarzları incelenmiştir. Özel Yaşam-Güvenlik Spektrumu Bireysel Raporlama, Tehdit Duyarlılığı, Gözetim, Tehdit Şiddeti, Elverişlilik ve Kolaylık alt boyutlarından oluşmaktadır. Terör etkisi ölçeği ise Güven, Duygusal Durum, Bireysel Çaba, Etki ve Esas Görev alt boyutlarından oluşmaktadır.

2.3. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmada işletmelerin özel yaşam-güvenlik spektrumuna, terör etkisine ve güvenliğe yönelik algılarına ilişkin hipotezler geliştirilmiş olup bunlar:

1. H₁: Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların medeni durumlarına göre farklılaşmaktadır.
2. H₁: Terör etkisine yönelik algı katılımcıların medeni durumlarına göre farklılaşmaktadır.
3. H₁: Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların ikamet yerlerine göre farklılaşmaktadır.
4. H₁: Terör etkisine yönelik algı katılımcıların ikamet yerlerine göre farklılaşmaktadır.
5. H₁: Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların akrabalarında güvenlik görevlisi olup olmamasına göre farklılaşmaktadır.
6. H₁: Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların güvenlik tesislerini uygun erişilebilir bulmalarına göre farklılaşmaktadır.
7. H₁: Terör etkisine yönelik algı katılımcıların güvenlik tesislerini uygun erişilebilir bulmalarına göre farklılaşmaktadır.
8. H₁: Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların terörist gören birilerini tanıma durumlarına göre farklılaşmaktadır.
9. H₁: Terör etkisine yönelik algı katılımcıların terörist gören birilerini tanıma durumlarına göre farklılaşmaktadır.
10. H₁: Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı işletmelerin çalışan sayısına göre farklılaşmaktadır.
11. H₁: Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların ideolojik görüşlerine göre farklılaşmaktadır.
12. H₁: Terör etkisine yönelik algı katılımcıların ideolojik görüşlerine göre farklılaşmaktadır.
13. H₁: Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların terörist gördüklerinde sergileyecekleri muhtemel hareket tarzlarına göre farklılaşmaktadır.
14. H₁: Terör etkisine yönelik algı katılımcıların terörist gördüklerinde sergileyecekleri muhtemel hareket tarzlarına göre farklılaşmaktadır.

Tablo 1. Hipotezlerin Analizinde Kullanılacak İstatistiksel Analizler

Araştırma Hipotezleri	İstatistiksel Analizler
1. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların medeni durumlarına göre farklılaşmaktadır.	T-test
2. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların medeni durumlarına göre farklılaşmaktadır.	T-test
3. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların ikamet yerlerine göre farklılaşmaktadır.	T-test
4. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların ikamet yerlerine göre farklılaşmaktadır.	T-test
5. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların akrabalarında güvenlik görevlisi olup olmamasına göre farklılaşmaktadır.	T-test
6. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların güvenlik tesislerini uygun erişilebilir bulmalarına göre farklılaşmaktadır.	T-test
7. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların güvenlik tesislerini uygun erişilebilir bulmalarına göre farklılaşmaktadır.	T-test
8. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların terörist gören birilerini tanıma durumlarına göre farklılaşmaktadır.	T-test
9. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların terörist gören birilerini tanıma durumlarına göre farklılaşmaktadır.	T-test
10. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı işletmelerin çalışan sayısına göre farklılaşmaktadır.	One Way Anova
11. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların ideolojik görüşlerine göre farklılaşmaktadır.	One Way Anova
12. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların ideolojik görüşlerine göre farklılaşmaktadır.	One Way Anova
13. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların terörist gördüklerinde sergileyecekleri muhtemel hareket tarzlarına göre farklılaşmaktadır.	One Way Anova
14. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların terörist gördüklerinde sergileyecekleri muhtemel hareket tarzlarına göre farklılaşmaktadır.	One Way Anova

2.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

İşletmelerin güvenlik algılarının tespit edilmeye çalışıldığı bu çalışmada veriler Ovacık ilçesinde yer alan işletmelerden elde edilmiştir. İlçenin tarihi, doğal yapısı ile araştırmacıların zaman ve maliyet kısıtlarından dolayı araştırma evreni ilçe ile sınırlı kalarak ülke genelinde faaliyette olan işletmelerin tamamını kapsayacak şekilde ele alınamamıştır. Bu açıdan araştırma konusu bakımından en önemli kısıt araştırmanın örnekleme olarak görülmektedir. Ayrıca anket sayısının çok yüksek olmayışı ve anket dışındaki veri toplama tekniklerinden faydalanılmaması araştırma için diğer bir kısıttır.

2.5. Araştırmanın Örnekleme

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği veri tabanı tarandığında Ovacık ilçesinde faaliyette toplam iki adet işletme görülmektedir. Bunlar Munzur su fabrikası ve hidroelektrik santralidir. Araştırma açısından bu sayının yetersizliğinden dolayı ilçede daha aktif ve güncel bilgi içeren Ovacık Belediyesi ile görüşülerek 2019 Ocak ayı itibarıyla faaliyette olan toplam 113 işletme bilgisine erişilmiştir. Bu 113 işletme çalışmamızın evrenini oluşturmakla birlikte bu işletmelerden Yazıcıoğlu ve Erdoğan'ın (2004: 50) örneklem sayısı belirleme yöntemi uygulanarak 89'u çalışmamızın örnekleme olarak belirlenmiştir. Araştırmada veri elde etmek için 15.01.2019-25.02.2019 tarihleri arasında çalışmada olasılığa dayalı olmayan kolayda örnekleme yöntemi ile (Gümüş, Ertürk ve Şen, 2015) toplamda 89 işletme yöneticisine yüz yüze nihai anket yapılmıştır.

2.6. Veri Toplama Yöntemi

Bir anket, analiz için yararlı olacak bilgileri ortaya çıkarmak için özel olarak tasarlanmış bir araçtır ve nüfustan toplumsal verileri toplamak için bir yöntemdir (Babbie, 2007). Anket, önceki bölümlerde özetlenen literatür ve araştırmanın genel amacı ışığında hazırlanmıştır. Dikkatle oluşturulmuş standart anketler, tüm farklı katılımcılardan aynı formda veriler sağlar. Standartlaştırılmış bir anket, çok kültürlü araştırmaları yürütmek için özellikle yararlıdır (Verschuren ve Doorewaard, 2007; Yeşilyurt, 2019). Anket araştırması, bir nüfusu tanımlamak, gözlemlemek ve orijinal verileri toplamak isteyen sosyal araştırmacı için belki de en iyi yöntemdir (Babbie, 2007: 244).

Anket beş bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların demografik özellikleri ikinci bölümde işletmelerin özellikleri ve üçüncü bölümde katılımcıların güvenliğe yönelik temel algıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Anketin dördüncü kısmında özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algılar öğrenilmeye çalışılırken araştırmanın son kısmında da terör etkisine yönelik algılar tespit edilmeye çalışılmıştır. Dördüncü ve beşinci bölüm oluşturulurken Christian'ın 2015 yılında yapmış olduğu "Effect of Terrorist Threat Perception on Public Attitudes Toward Privacy and Security (Terörist Tehdit Algısının Gizlilik ve Güvenlikle İlgili Halk Tutumları Üzerine Etkisi)" isimli doktora tezinden ve Rulffes'in 2017 yılında yapmış olduğu "Privacy vs. Security: Fear appeals, terrorism and the willingness to allow increased government surveillance (Özel Yaşama karşı Güvenlik: Korkuya, terörizm ve devlet denetiminin artmasına izin verme istekliliği)" isimli doktora tezinden faydalanılmıştır.

Tablo 2. Anket Bölümleri ve Kaynakları

Bölüm	Değişken Sayısı	Yararlanılan Esas Kaynak
Katılımcıların Özellikleri	5	Araştırmacılar Tarafından
İşletmelerin Özellikleri	3	Araştırmacılar Tarafından
Güvenliğe Yönelik Algı	6	Araştırmacılar Tarafından
Özel Yaşam-Güvenlik Spektrumu	25	Rulffes, 2017
Algısı		
Terör Etki Algısı	15	Christian, 2015

3. Bulgular

Araştırma örneklemini oluşturan katılımcıların sosyo demografik özelliklerine ilişkin dağılımlar tablo 3 aracılığıyla ifade edilmiştir.

Tablo 3. Sosyo-Demografik Özellikler

Cinsiyet	F	%	Yaş	F	%
Kadın	18	20,2	16-21	4	4,5
Erkek	71	79,8	22-27	17	19,1
Medeni Durum	F	%	28-33	20	22,5
Evli	50	56,2	34-39	21	23,6
Bekâr	39	43,8	40-45	11	12,4
Çocuk Sayısı	F	%	46-51	5	5,6
Bekâr ya da çocuğu yok	41	46,1	52-57	5	5,6
1	11	12,4	58 ve üstü	6	6,7
2	19	21,3	Eğitim	F	%
3	7	7,9	İlköğretim	23	25,8
4	7	7,9	Lise	47	52,8
5 ve üstü	4	4,5	Ön lisans	10	11,2
			Lisans	7	7,9
			Lisansüstü	2	2,2
Toplam	89	100	Toplam	89	100

Tablo 3'te görüldüğü üzere, toplam 89 katılımcıdan 71'inin erkek (%79,8), 50'sinin (%56,2) evli, 41'inin ise (46,1) bekâr ya da çocuğu olmadığı; en çok katılımın 21 kişi (%23,6) ile 34-39 yaş

gurubunda olanlarca gerçekleştirildiği; 47 kişi ile (%52,8) yarıdan fazlasının ise lise mezunu olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Ovacık İlçesine Yer Alan İşletmeler Hakkında Bilgiler

Faaliyette Olduğu Sektör	F	%	Çalışan Sayısı	F	%
Gıda	41	46,1	1 kişi	41	46,1
Konfeksiyon – Ayakkabı	7	7,9	2-9 kişi	45	50,6
İnşaat – Ayakkabı	8	9,0	10 ve üstü	3	3,4
Yayın, Basım Dağıtım, Kargo	5	5,6	İşletmedeki Pozisyon	F	%
Ticaret (Satış ve Pazarlama)	15	16,9	İşletme Sahibi	50	56,2
Diğer	13	14,6	Patron/Müdür	11	12,4
			İş Veren	15	16,9
			Diğer	13	14,6
Toplam	89	100	Toplam	89	100

Ovacık ilçesinde faaliyette olan işletmelerin özelliklerinin irdelendiği tablo 4 incelendiğinde faaliyette olan işletmelerin 41'inin (%46,1) gıda sektöründe faaliyette oldukları, büyük bir çoğunluğunun ise 86 işletme (%96,7) 10'dan az çalışanın olduğu, araştırmaya katılanların %56'sının işletme sahibi olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 5. Katılımcıların Güvenliğe Yönelik Algıları

Yaşanılan Yer	F	%	Güvenlik Tesisi, Erişilebilirlik	F	%
Ovacık Merkez	84	94,4	Evet	82	92,1
Köy	5	5,6	Hayır	7	7,9
İdeolojik Görüş	F	%	Teröristi Bildireni Tanıma Durumu	F	%
Faşizm	2	2,2	Evet	16	18,0
Muhafazakâr	25	28,1	Hayır	73	82,0
Merkez Sağ	11	12,4	Terörist Görüldüğünde Hareket Tarzları	F	%
Merkez Sol	7	7,9	Hemen Polisi Ararım	11	12,4
Sosyal Demokrasi	30	33,7	Hemen Jandarmayı Ararım	28	31,5
Komünizm	14	15,7	Hiçbir şey Yapmam	8	9,0
Akrabalarda Güvenlik Görevlisi Olması	F	%	Oradan Hemen Uzaklaşırım	24	27,0
Evet	26	29,2	Daha Sonra Polisi Ararım	3	3,4
Hayır	63	70,8	Daha Sonra Jandarmayı Ararım	15	16,9
Toplam	89	100		89	100

Katılımcıların güvenliğe yönelik algılarını belirten tablo 5 incelendiğinde katılımcıların %94,4'ünün Ovacık ilçe merkezinde ikamet ettikleri; İdeolojik görüş olarak 30 kişi ile (%33,7) sosyal demokrasiyi, 25 kişi ile (%28,1) muhafazakâr görüşü, 14 kişi (%15,7) ile komünizmi benimsedikleri tespit edilmiştir. Köyünde veya akrabalarında rütbeli asker/polis memuru/korucu olarak hizmet eden 26 kişi (%29,2) olduğu; katılımcıların %92,1'inin güvenlik tesislerinin konumunu kendileri ve komşuları için uygun şekilde erişilebilir olduğunu; 16 katılımcı (%18) bir teröristi ihbar etmek için güvenlik güçleri ile irtibata geçen herhangi birini tanıdıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların terörist gördüklerindeki gösterecekleri muhtemel harekât tarzları araştırma kapsamında tespit edilmeye çalışılmış olup 28 katılımcı (%31,5) hemen jandarmayı arayacağını, 24 katılımcı (%27) ise hemen oradan uzaklaşacağını belirtmiştir.

Tablo 6. Özel Yaşam- Güvenlik Spektrumu Ölçek İfadeleri

İfade	Ort.	Standart Sapma
Terörizmin önlenmesi için şüpheli hareketleri güvenlik güçlerine bildiririm.	4,29	0,907
Terörle mücadelede devletin gözetiminin artmasını onaylarım.	4,44	0,839
Terörün önlenmesine yardımcı olmak için devlet gözetimini arttırmakla ilgili olarak yasa koyucularla temasa geçerim.	4,17	0,856
Terörün önlenmesi için yapılan tutuklama, gözaltı gibi eylemleri onaylarım.	4,07	1,156
Terörizmi önlemek için şüpheli faaliyetler kolluk kuvvetlerine bireysel olarak bildirilmelidir.	4,36	0,742
Şüpheli faaliyetlerin kolluk kuvvetlerine bireysel olarak bildirilmesi terörizmin önlenmesinde etkilidir.	4,45	0,798
Şüpheli faaliyeti kolluk kuvvetlerine bildirirsem, terörizmden etkilenme olasılığım daha düşüktür.	4,19	1,032
Şüpheli faaliyetlerin bireysel olarak rapor edilmesi, terörizm tehdidiyle mücadelede önemlidir.	4,37	0,831
Devlet gözetimi terörizmi önlemeye yöneliktir.	4,46	0,755
Devlet gözetimi terörizmin önlenmesinde etkilidir.	4,51	0,659
Artan devlet gözetimine izin veririm, terörizmden daha az etkilenirim.	4,31	0,861
Artan hükümet gözetimi, terörizm tehdidiyle mücadele etmek için önemlidir.	4,25	0,980
Terörizmi önlemek için şüpheli faaliyetleri kolluk kuvvetlerine raporlayabiliyorum.	3,83	1,150
Terörizmi önlemek için şüpheli etkinliği kolluk kuvvetlerine rapor etmek kolaydır.	3,88	1,223
Terörizmi önlemek için şüpheli faaliyeti kolluk kuvvetlerine bildirmek elverişlidir.	3,91	1,249
Terörün önlenmesi için devlet gözetiminin artmasına izin verebiliyorum.	4,13	1,013
Terörün önlenmesi için devlet gözetiminin artırılmasına izin vermek kolaydır.	4,07	1,085
Terörün önlenmesi için devlet gözetiminin artırılmasına izin vermek elverişlidir.	3,92	1,218
Terör riskinin ciddi olduğuna inanıyorum.	4,55	0,603
Terör riskinin önemli olduğuna inanıyorum.	4,56	0,673
Terör riskinin fazla olduğuna inanıyorum.	4,37	0,831
Terörden etkilenme riskiyle karşı karşıyayım.	3,88	1,269
Terör mağduru olma tehlikesiyle karşı karşıyayım.	3,87	1,316
Terörden etkilenme olasılığım var.	3,94	1,282
Terörden etkilenmem muhtemeldir.	3,94	1,219

Tablo 6’da Özel yaşam-güvenlik spektrumu ölçeğini oluşturan ifadeler katılımcıların vermiş oldukları cevaplara yönelik istatistiki bilgiler verilmektedir. Ortalaması en yüksek ifadelerin sırasıyla 4,56 ortalama ile “Terör riskinin önemli olduğuna inanıyorum”, 4,55 ortalama ile “Terör riskinin ciddi olduğuna inanıyorum” ve 4,55 ortalama ile “Devlet gözetimi terörizmin önlenmesinde etkilidir” olduğu görülmektedir. Ortalaması en düşük ifadeler ise 3,83 ortalama ile “Terörizmi önlemek için şüpheli faaliyetleri kolluk kuvvetlerine raporlayabiliyorum”, 3,87 ortalama ile “Terör mağduru olma tehlikesiyle karşı karşıyayım”, 3,88 ortalamalarla “Terörden etkilenme riskiyle karşı karşıyayım” ve “Terörizmi önlemek için şüpheli etkinliği kolluk kuvvetlerine rapor etmek kolaydır” olduğu görülmektedir.

Tablo 7. Terör Etki Ölçeği İfadeleri

İfade	Ort.	Standart Sapma
Ben veya ailemin terör saldırısı kurbanı olma ihtimali yüksektir.	3,84	1,242
Terörizmi önlemek için bile olsa hiçbir zaman hak ve özgürlükler feda edilmemelidir.	3,90	1,280
Devletin esas görevi vatandaşlarının hak ve özgürlüklerini korumaktır.	4,65	0,676
Devletin esas görevi vatandaşlarının terörden korumaktır.	4,49	0,868
Devletin yürütme organlarına güveniyorum.	4,06	1,080
Ülkemdeki adalet sistemine güveniyorum.	3,75	1,282
Polise güveniyorum.	4,24	0,942
Jandarmaya güveniyorum.	4,43	0,810
Son zamanlarda kendimi önceki dönemlere göre daha güvenli hissediyorum.	4,39	0,949
Cevapladığım sorulardan dolayı korkmuş hissettim.	2,78	1,579
Cevapladığım sorulardan dolayı gergin hissettim.	3,16	1,573
Cevapladığım sorulardan dolayı sinirli hissettim.	3,06	1,547
Cevapladığım sorulardan dolayı endişeli hissettim.	3,15	1,534
Cevapladığım sorulardan dolayı rahatsız hissettim.	3,44	1,581
Cevapladığım sorulardan dolayı ürkümüş hissettim.	2,75	1,633

Tablo 7’de terör etki ölçeğini oluşturan ifadeler katılımcıların vermiş oldukları cevaplara yönelik istatistikî bilgiler verilmektedir. Ortalaması en yüksek ifadelerin sırasıyla 4,65 ortalama ile “Devletin esas görevi vatandaşlarının hak ve özgürlüklerini korumaktır”, 4,49 ortalama ile “Devletin esas görevi vatandaşlarının terörden korumaktır”, 4,43 ortalama ile “Jandarmaya güveniyorum” olduğu görülmektedir. Ortalamaları en düşük ifadelerinse 2,75 ortalama ile “Cevapladığım sorulardan dolayı ürkümüş hissettim”, 2,78 ortalama ile “Cevapladığım sorulardan dolayı korkmuş hissettim” ve 3,15 ortalama ile “Cevapladığım sorulardan dolayı endişeli hissettim” olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Özel Yaşam- Güvenlik Spektrumu Ölçeği KMO ve Bartlett testi

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)	0,774
Barlett testi Yaklaşım Ki kare Değeri	1530,458
Serbestlik Derecesi	190
Anlamlılık Düzeyi	0,000

Tablo 8 incelendiğinde Kaiser-Meyer-Olkin değerinin %77,4 olduğu görülmektedir. KMO testinin % 60’dan büyük, Barlett testinin (0.00<0.05) ve değişkenler arasında oluşan yüksek korelasyon katsayılarının % 30 ve üzerinde olması durumunda veri setinin faktör analizine uygun olduğu değerlendirilmektedir (Kalaycı, 2016; Küçük, 2016). Verilerin uygunluğunun değerlendirilmesinden sonra özel yaşam-güvenlik spektrum ölçeğine yönelik alt faktörlerin tespiti için uygulanan Keşfedici Faktör Analizi (KFA) sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 9. Özel Yaşam-Güvenlik Spektrum Ölçeği Faktörleri

İfadeler	Faktörler					
	1	2	3	4	5	6
BİREYSEL RAPORLAMA						
Şüpheli faaliyeti kolluk kuvvetlerine bildirirsem, terörizmden etkilenme olasılığım daha düşüktür.	0,757					
Şüpheli faaliyetlerin kolluk kuvvetlerine bireysel olarak bildirilmesi terörizmin önlenmesinde etkilidir.	0,645					
Terörün önlenmesi için devlet gözetiminin artırılmasına izin vermek kolaydır.	0,579					
Terörizmi önlemek için şüpheli faaliyetler kolluk kuvvetlerine bireysel olarak bildirilmelidir.	0,575					
Terörün önlenmesi için devlet gözetiminin artmasına izin verebiliyorum.	0,563					
TEHDİT DUYARLILIĞI						
Terörden etkilenme olasılığım var.		0,970				
Terörden etkilenmem muhtemeldir.		0,946				
Terör mağduru olma tehlikesiyle karşı karşıyayım.		0,940				
Terörden etkilenme riskiyle karşı karşıyayım.		0,870				
GÖZETİM						
Devlet gözetimi terörizmi önlemeye yöneliktir.			0,965			
Devlet gözetimi terörizmin önlenmesinde etkilidir.			0,905			
Artan hükümet gözetimi, terörizm tehdidiyle mücadele etmek için önemlidir.			0,750			
Artan devlet gözetimine izin verirsem, terörizmden daha az etkilenirim.			0,625			
TEHDİT ŞİDDETİ						
Terör riskinin ciddi olduğuna inanıyorum.				0,951		
Terör riskinin önemli olduğuna inanıyorum.				0,912		
Terör riskinin fazla olduğuna inanıyorum.				0,700		
ELVERİŞLİLİK						
Terörün önlenmesi için devlet gözetiminin artırılmasına izin vermek elverişlidir.					0,934	
Terörizmi önlemek için şüpheli faaliyeti kolluk kuvvetlerine bildirmek elverişlidir.					0,923	
KOLAYLIK						
Terörizmi önlemek için şüpheli etkinliği kolluk kuvvetlerine rapor etmek kolaydır.						0,656
Terörizmi önlemek için şüpheli faaliyetleri kolluk kuvvetlerine raporlayabiliyorum.						0,656
<i>Açıklanan Varyans</i>	40,145	16,725	8,020	7,260	6,288	3,967
<i>Toplam açıklanan Varyans</i>	82,405					

İşletmelerin özel yaşam-güvenlik spektrum ölçeği ifadelerine vermiş oldukları yanıtlar üzerinden yapılan KFA sonucunda birinci faktör, 8,029 öz değer ile “Bireysel Raporlama” olarak adlandırılmıştır. İkinci faktör, “Tehdit Duyarlılığı” olarak adlandırılmıştır ve öz değeri 3,345’tir. Üçüncü faktör, “Gözetim” olarak adlandırılmıştır ve öz değeri 1,604’dür. Dördüncü faktör,

“Tehdit Şiddeti” olarak adlandırılmıştır ve öz değeri 1,452’dir. Beşinci faktör, “Elverişlilik” olarak adlandırılmıştır ve öz değeri 1,258’dir. Altıncı faktör, “Kolaylık” olarak adlandırılmıştır ve öz değeri 1,058’dir.

Özel yaşam-güvenlik spektrum ölçeği faktörleri ile diğer değişkenler arasında hangi analizlerin yapılacağını tespit edilebilmesi için faktörler üzerinde normallik testleri yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bilgiler aşağıdaki tabloda aktarılmıştır.

Tablo 10. Özel Yaşam- Güvenlik Spektrumu Ölçeği Faktörlerinin Normallik Testi

FAKTÖRLER	İstatistik	Sonuç
BİREYSEL RAPORLAMA	Çarpıklık	-1,124
	Basıklık	1,090
TEHDİT DUYARLILIĞI	Çarpıklık	-0,998
	Basıklık	0,028
GÖZETİM	Çarpıklık	-0,132
	Basıklık	-1,467
TEHDİT ŞİDDETI	Çarpıklık	-1,028
	Basıklık	0,123
ELVERİŞLİLİK	Çarpıklık	-1,071
	Basıklık	0,357
KOLAYLIK	Çarpıklık	-0,810
	Basıklık	0,035

Normal dağılım, değişkenin dağılım ölçüleriyle ilgilidir. Normal dağılım istatistik biliminin birçok alanında kullanıldığı gibi, sosyal bilimlerde yapılan ölçümlerde normal dağılım kullanılarak çok iyi açıklamalar yapılabilmektedir (Gülbüz ve Şahin, 2016: 215). Yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere veriler +1,5 -1,5 arasında olduğundan verilerin normal dağıldığı söylenebilir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Verilerin normal dağıldığını ve yapılacak analizlerde parametrik analizlerin kullanılması gerektiği ilgili değerlerden anlaşılmaktadır.

Tablo 11. Terör Etki Ölçeği KMO ve Bartlett testi

KaiserMeyerOlkin (KMO)	0,734
Barlett testi Yaklaşım Ki kare Değeri	941,184
Serbestlik Derecesi	153
Anlamlılık Düzeyi	0,000

Tablo 11 incelendiğinde Kaiser-Meyer-Olkin değerinin %73,4 olduğu görülmektedir. KMO testinin % 60’dan büyük, Barlett testinin (0.00<0.05) ve değişkenler arasında oluşan yüksek korelasyon katsayılarının % 30 ve üzerinde olması durumunda veri setinin faktör analizine uygun olduğu değerlendirilmektedir (Kalaycı, 2016). Verilerin uygunluğunun değerlendirilmesinden sonra terör etki ölçeğine yönelik alt faktörlerin tespiti için uygulanan Keşfedici Faktör Analizi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 12. Terör Etki Ölçeği Faktörleri

İfadeler	Faktörler				
	1	2	3	4	5
GÜVEN					
Polise güveniyorum.	0,873				
Ülkemdeki adalet sistemine güveniyorum.	0,848				
Jandarmaya güveniyorum.	0,771				
Devletin yürütme organlarına güveniyorum.	0,731				
DUYGUSAL DURUM					
Cevapladığım sorulardan dolayı ürkmüş hissettim.		0,925			
Cevapladığım sorulardan dolayı endişeli hissettim.		0,899			
Cevapladığım sorulardan dolayı korkmuş hissettim.		0,852			
Cevapladığım sorulardan dolayı rahatsız hissettim.		0,833			
Cevapladığım sorulardan dolayı gergin hissettim.		0,728			
Cevapladığım sorulardan dolayı sinirli hissettim.		0,661			
BİREYSEL ÇABA					
Terörün önlenmesine yardımcı olmak için devlet gözetimini arttırmakla ilgili olarak yasa koyucularla temasa geçtim.			0,908		
Terörün önlenmesi için yapılan tutuklama, gözaltı gibi eylemleri onaylarım.			0,677		
Terörizmin önlenmesi için şüpheli hareketleri güvenlik güçlerine bildiririm.			0,674		
Terörle mücadelede devletin gözetiminin artmasını onaylarım.			0,653		
ETKİ					
Terörizmi önlemek için bile olsa hiçbir zaman hak ve özgürlükler feda edilmemelidir.				0,816	
Ben veya ailemin terör saldırısı kurbanı olma ihtimali yüksektir.				0,748	
ESAS GÖREV					
Devletin esas görevi vatandaşlarının hak ve özgürlüklerini korumaktır.					0,915
Devletin esas görevi vatandaşları terörden korumaktır.					0,541
<i>Açıklanan Varyans</i>	27,783	22,905	7,900	7,640	6,593
<i>Toplam açıklanan Varyans</i>	72,821				

İşletmelerin terör etki ölçeği ifadelerine vermiş oldukları yanıtlar üzerinden yapılan KFA sonucunda birinci faktör, 5,001 öz değer ile “Güven” olarak adlandırılmıştır. İkinci faktör, “Duygusal Durum” olarak adlandırılmıştır ve öz değeri 4,123’tür. Üçüncü faktör, “Bireysel Çaba” olarak adlandırılmıştır ve öz değeri 1,422’dir. Dördüncü faktör, “Etki” olarak adlandırılmıştır ve öz değeri 1,375’tir. Beşinci faktör, “Esas Görev” olarak adlandırılmıştır ve öz değeri 1,128’dir.

Terör etki ölçeği faktörleri ile diğer değişkenler arasında hangi analizlerin yapılacağını tespit edilebilmesi için faktörler üzerinde normallik testleri yapılmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bilgiler aşağıdaki tabloda aktarılmıştır.

Tablo 13. Terör Etki Ölçeği Faktörlerinin Normallik Testi

FAKTÖRLER	İstatistik	Sonuç
GÜVEN	Çarpıklık	-0,987
	Basıklık	0,478
DUYGUSAL DURUM	Çarpıklık	-0,137
	Basıklık	-1,206
BİREYSEL ÇABA	Çarpıklık	-0,869
	Basıklık	0,357
ETKİ	Çarpıklık	-0,925
	Basıklık	0,365
ESAS GÖREV	Çarpıklık	-0,728
	Basıklık	-1,264

Yukarıdaki tablodan da görüldüğü üzere veriler +1,5 -1,5 arasında olduğundan verilerin normal dağıldığı söylenebilir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Verilerin normal dağıldığını ve yapılacak analizlerde parametrik analizlerin kullanılması gerektiği ilgili değerlerden anlaşılmaktadır.

4. Hipotezlerin Test Edilmesi

Tablo 14. Medeni Duruma Göre Faktörlerin Ortalamalarının t-testi Sonuçları

Faktörler	Medeni Durum	n	Ort.	ss	s.d.	t	p
ELVERİŞİLİK	Evli	18	4,21	0,86	41,869	2,585	0,013
	Bekâr	71	4,24	0,74			
GÜVEN	Evli	50	3,93	0,95	87	2,332	0,022
	Bekâr	39	4,35	0,72			
BİREYSEL ÇABA	Evli	50	4,09	0,76	87	2,157	0,034
	Bekâr	39	4,42	0,66			

Katılımcıların medeni durumlarına göre faktörlerin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının tespiti için t-testi yapılmış olup Elverişlilik, Güven ve Bireysel Çaba faktörlerinde $p < 0,05$ olduğu için anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Katılımcılardan bekâr olanların evli olanlara göre Elverişlilik, Güven ve Bireysel Çaba faktörlerine daha duyarlı oldukları istatistiki olarak tespit edilmiştir. Medeni durum değişkeninde 1. H_1 ve 2. H_1 hipotezlerinin kabul edildiği istatistiki olarak anlaşılmaktadır.

Tablo 15. İkamet Edilen Yere Göre Faktörlerin Ortalamalarının t-testi Sonuçları

Faktörler	İkamet Yeri	n	Ort.	ss	s.d.	t	p
BİREYSEL RAPORLAMA	Merkez	84	4,30	0,70	87	3,167	0,02
	Köy	5	3,24	1,12			
GÖZETİM	Merkez	84	4,51	0,27	5,193	2,680	0,042
	Köy	5	3,28	0,18			
TEHDİT ŞİDDETİ	Merkez	84	4,53	0,60	87	2,352	0,021
	Köy	5	3,88	0,76			
KOLAYLIK	Merkez	84	3,91	1,02	87	2,071	0,041
	Köy	5	2,90	1,59			
GÜVEN	Merkez	84	4,19	0,83	87	3,357	0,001
	Köy	5	2,90	0,89			

Katılımcıların ikamet yerlerine göre faktörlerin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının tespiti için t-testi yapılmış olup Bireysel Raporlama, Gözetim, Tehdit Şiddeti, Kolaylık ve Güven faktörlerinde $p < 0,05$ olduğu için anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Ovacık ilçe merkezinde ikamet eden katılımcıların köyde ikamet edenlere göre Bireysel Raporlama, Gözetim, Tehdit Şiddeti,

Kolaylık ve Güven faktörlerine daha duyarlı oldukları istatistiki olarak tespit edilmiştir. İkamet edilen yer değişkeninde 3. H_1 ve 4. H_1 hipotezlerinin kabul edildiği istatistiki olarak anlaşılmaktadır.

Tablo 16. Akrabalarda Güvenlik Görevlisi Olma Durumuna Göre Faktörlerin Ortalamalarının t-testi Sonucu

Faktörler	Akrabalarda Güvenlik Görevlisi Olma Durumu	n	Ort.	ss	s.d.	t	p
ELVERİŞLİLİK	Evet	26	4,25	0,85	67,186	2,065	0,043
	Hayır	63	3,77	1,24			

Katılımcıların yakın çevresinde veya akrabalarında rütbeli asker/polis memuru/korucu olarak hizmet eden birini tanıyıp tanınamalarına göre faktörlerin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının tespiti için t-testi yapılmış olup Elverişlilik faktöründe $p < 0,05$ olduğu için anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Katılımcıların yakın çevresinde veya akrabalarında rütbeli asker/polis memuru/korucu olarak hizmet eden herhangi birini bilenlerin bilmeyenlere göre Elverişlilik daha duyarlı oldukları istatistiki olarak tespit edilmiştir. Yakın çevresinde veya akrabalarında rütbeli asker/polis memuru/korucu olarak hizmet eden birinin tanınması değişkeninde 5. H_1 hipotezinin kabul edildiği istatistiki olarak anlaşılmaktadır.

Tablo 17. Güvenlik Tesislerine Erişilebilirlik Durumuna Göre Faktörlerin Ortalamalarının t-testi Sonuçları

Faktörler	Güvenlik Tesisleri Erişilebilirlik	n	Ort.	ss	s.d.	t	p
BİREYSEL RAPORLAMA	Evet	82	4,36	0,60	87	6,037	0,00
	Hayır	7	2,82	1,07			
GÖZETİM	Evet	82	4,53	0,26	87	3,101	0,03
	Hayır	7	3,20	0,29			
TEHDİT ŞİDDETİ	Evet	82	4,54	0,58	87	2,437	0,017
	Hayır	7	3,95	0,86			
KOLAYLIK	Evet	82	3,93	1,02	87	2,427	0,017
	Hayır	7	2,92	1,33			
GÜVEN	Evet	82	4,36	0,60	87	4,773	0,000
	Hayır	7	2,82	1,07			
BİREYSEL ÇABA	Evet	82	4,53	0,26	87	4,515	0,000
	Hayır	7	3,20	0,29			
ESAS GÖREV	Evet	82	4,54	0,58	87	2,588	0,011
	Hayır	7	3,95	0,86			

Katılımcıların güvenlik güçleri tesislerine uygun bir şekilde erişilip erişilemeyeceğine göre faktörlerin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının tespiti için t-testi yapılmış olup Bireysel Raporlama, Gözetim, Tehdit Şiddeti, Kolaylık, Güven, Bireysel Çaba ve Esas Görev faktörlerinde $p < 0,05$ olduğu için anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Katılımcılardan güvenlik güçleri tesislerine uygun bir şekilde erişilebileceğini düşünenlerin uygun bir şekilde erişilemeyeceğini düşünenlere göre Bireysel Raporlama, Gözetim, Tehdit Şiddeti, Kolaylık, Güven, Bireysel Çaba ve Esas Görev faktörlerine daha duyarlı oldukları istatistiki olarak tespit edilmiştir. Güvenlik tesislerine erişilebilirlik değişkeninde 6. H_1 ve 7. H_1 hipotezlerinin kabul edildiği istatistiki olarak anlaşılmaktadır.

Tablo 18. Teröristi Bildiren Birini Tanıma Durumuna Göre Faktörlerin Ortalamalarının t-testi Sonuçları

Faktörler	Teröristi Bildireni Tanıma Durumu	n	Ort.	ss	s.d.	t	p
BİREYSEL RAPORLAMA	Evet	16	4,57	0,43	40,611	2,831	0,007
	Hayır	73	4,16	0,80			
ELVERİŞLİLİK	Evet	16	4,43	0,62	43,512	3,000	0,004
	Hayır	73	3,80	1,21			
KOLAYLIK	Evet	16	4,34	0,70	34,335	2,729	0,010
	Hayır	73	3,74	1,12			
DUYGUSAL DURUM	Evet	16	3,89	1,03	87	4,773	0,000
	Hayır	73	2,86	1,28			

Katılımcıların teröristi güvenlik güçlerine bildiren herhangi birini tanıyıp tanınamasına göre faktörlerin ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığının tespiti için t-testi yapılmış olup Bireysel Raporlama, Elverişlilik, Kolaylık ve Duygusal Durum faktörlerinde $p < 0,05$ olduğu için anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Katılımcılardan teröristi güvenlik güçlerine bildiren herhangi birini tanıyanların tanımayanlara göre Bireysel Raporlama, Elverişlilik, Kolaylık ve Duygusal Durum faktörlerine daha duyarlı oldukları istatistiki olarak tespit edilmiştir. Teröristi güvenlik güçlerine bildiren herhangi birini tanıma değişkeninde 8. H_1 ve 9. H_1 hipotezlerinin kabul edildiği istatistiki olarak anlaşılmaktadır.

Tablo 19. Faktörlere Göre İşletmelerde Çalışan Sayılarına İlişkin Bazı İstatistikler ve Tek Faktörlü Varyans Analiz

Faktörler	Çalışan Sayısı	N	Ort.	F	P	Anlamlı fark
TEHDİT ŞİDDETİ	1 Kişi	41	4,30	3,481	0,035	1<2
	2-9 Kişi	45	4,65			
	10 Kişi ve Üstü	3	4,66			

Faktörler açısından Ovacık ilçesinde yer alan işletmelerin çalışan arasında farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit edebilmek için Post-Hoc analizinden Games-Howell testi yapılmıştır. Tehdit Şiddeti faktöründe tek çalışan olanların 2-9 çalışan olanlara göre bu faktöre daha duyarlı oldukları tespit edilmiştir. İşletmelerin çalışan sayısı değişkeninde 10. H_1 hipotezinin kabul edildiği istatistiki olarak anlaşılmaktadır.

Tablo 20. Faktörlere Göre Katılımcıların İdeolojik Görüşlerine İlişkin Bazı İstatistikler ve Tek Faktörlü Varyans Analiz

Faktör	İdeolojik Görüş	N	Ort.	F	P	Anlamlı fark
BİREYSEL RAPORLAMA	Faşizm	2	4,40	3,398	0,044	6<2,3,5
	Muhafazakâr	25	4,24			
	Merkez Sağ	11	4,65			
	Merkez Sol	7	4,14			
	Sosyal Demokrasi	30	4,35			
	Komünizm	14	3,70			
BİREYSEL ÇABA	Faşizm	2	4,50	2,874	0,019	6<2,3,5
	Muhafazakâr	25	4,41			
	Merkez Sağ	11	4,63			
	Merkez Sol	7	4,00			
	Sosyal Demokrasi	30	4,25			
	Komünizm	14	3,69			

Faktörler açısından katılımcıların ideolojik görüşleri arasında farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit edebilmek için Post-Hoc analizinden LSD testi yapılmıştır. Bireysel Raporlama ve Bireysel Çaba Faktörlerinde Komünizm ideolojisine sahip katılımcıların Muhafazakâr, Merkez Sağ ve Sosyal Demokrasi ideolojisine sahip olanlara göre bu faktörlere daha az duyarlı oldukları istatistiki olarak tespit edilmiştir. İdeolojik görüş değişkeninde 11. H₁ ve 12. H₁ hipotezlerinin kabul edildiği istatistiki olarak anlaşılmaktadır.

Tablo 21. Faktörlere Göre Terörist Görüldüğünde Muhtemel Hareket Tarzlarına İlişkin Bazı İstatistikler ve Tek Faktörlü Varyans Analiz

Faktör	Terörist Görüldüğünde Muhtemel Hareket Tarzları	N	Ort.	F	P	Anlamlı fark
BİREYSEL RAPORLAMA	Hemen Polisi Ararım	11	4,40	6,056	0,000	4<1,2,5
	Hemen Jandarmayı Ararım	28	4,60			
	Hiçbir şey Yapmam	8	3,80			
	Oradan Hemen Uzaklaşırım	24	3,70			
	Daha Sonra Polisi Ararım	3	4,40			
	Daha Sonra Jandarmayı Ararım	15	4,52			
GÖZETİM	Hemen Polisi Ararım	11	4,57	3,900	0,003	4<1,2,5
	Hemen Jandarmayı Ararım	28	4,59			
	Hiçbir şey Yapmam	8	4,50			
	Oradan Hemen Uzaklaşırım	24	4,31			
	Daha Sonra Polisi Ararım	3	4,44			
	Daha Sonra Jandarmayı Ararım	15	4,59			
ELVERİŞLİLİK	Hemen Polisi Ararım	11	4,18	5,996	0,000	4<1,2 5<1,2,3,4,6
	Hemen Jandarmayı Ararım	28	4,44			
	Hiçbir şey Yapmam	8	4,12			
	Oradan Hemen Uzaklaşırım	24	3,37			
	Daha Sonra Polisi Ararım	3	1,66			
	Daha Sonra Jandarmayı Ararım	15	3,93			
GÜVEN	Hemen Polisi Ararım	11	4,50	4,741	0,001	4<1,2,5,6
	Hemen Jandarmayı Ararım	28	4,42			
	Hiçbir şey Yapmam	8	3,87			
	Oradan Hemen Uzaklaşırım	24	3,48			
	Daha Sonra Polisi Ararım	3	4,41			
	Daha Sonra Jandarmayı Ararım	15	4,11			
BİREYSEL ÇABA	Hemen Polisi Ararım	11	4,54	5,968	0,000	1>4,5 2>4,5
	Hemen Jandarmayı Ararım	28	4,63			
	Hiçbir şey Yapmam	8	4,06			
	Oradan Hemen Uzaklaşırım	24	3,70			
	Daha Sonra Polisi Ararım	3	3,91			
	Daha Sonra Jandarmayı Ararım	15	4,30			

Faktörler açısından katılımcıların terörist görmeleri durumunda sergileyecekleri muhtemel hareket tarzlarına ilişkin hareket tarzları arasında farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu tespit edebilmek için Bireysel Raporlama, Gözetim ve Elverişlilik faktörlerinde Post-Hoc analizinden LSD testi, Güven ve Bireysel Çaba faktörlerinde ise Post-Hoc analizinden Games-Howell testi yapılmıştır. Bireysel Raporlama ve Gözetim faktörlerinde terörist gördüğünde oradan hemen uzaklaşacağını belirten katılımcıların hemen polisi arayacağını, hemen jandarmayı arayacağını ve daha sonra polisi arayacağını belirten katılımcılara göre bu faktörlere daha az duyarlı oldukları tespit edilmiştir. Gözetim faktöründe oradan hemen uzaklaşacağını belirtenlerin hemen polisi arayacağını ve hemen jandarmayı arayacağını beyan edenlere göre; daha sonra polisi arayacağını belirtenlerin diğerlerine göre bu faktöre daha az duyarlı oldukları tespit edilmiştir. Güven faktöründe oradan hemen

uzaklaşacağını belirtenlerin hemen polisi arayacağını, hemen jandarmayı arayacağını, daha sonra polisi arayacağını ve daha sonra jandarmayı arayacağını belirtenlere göre bu faktöre daha az duyarlı oldukları tespit edilmiştir. Bireysel Çaba faktöründe hemen polisi arayacağını belirtenlerin daha sonra polisi arayacağını, daha sonra jandarmayı arayacağını beyan edenlere göre; hemen jandarmayı arayacağını belirtenlerin daha sonra polisi arayacağını, daha sonra jandarmayı arayacağını beyan edenlere göre bu faktöre daha duyarlı oldukları istatistiki olarak tespit edilmiştir. Terörist görüldüğünde sergilenmesi beklenen muhtemel hareket tarzları değişkeninde 13. H₁ ve 14. H₁ hipotezlerinin kabul edildiği istatistiki olarak anlaşılmaktadır.

Tablo 22. Araştırma Hipotez Sonuçlarının Özet Sunumu

Araştırma Hipotezleri	Sonuç
1. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların medeni durumlarına göre farklılaşmaktadır.	Kabul
2. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların medeni durumlarına göre farklılaşmaktadır.	Kabul
3. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların ikamet yerlerine göre farklılaşmaktadır.	Kabul
4. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların ikamet yerlerine göre farklılaşmaktadır.	Kabul
5. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların akrabalarında güvenlik görevlisi olup olmamasına göre farklılaşmaktadır.	Kabul
6. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların güvenlik tesislerini uygun erişilebilir bulmalarına göre farklılaşmaktadır.	Kabul
7. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların güvenlik tesislerini uygun erişilebilir bulmalarına göre farklılaşmaktadır.	Kabul
8. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların terörist gören birilerini tanıma durumlarına göre farklılaşmaktadır.	Kabul
9. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların terörist gören birilerini tanıma durumlarına göre farklılaşmaktadır.	Kabul
10. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı işletmelerin çalışan sayısına göre farklılaşmaktadır.	Kabul
11. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların ideolojik görüşlerine göre farklılaşmaktadır.	Kabul
12. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların ideolojik görüşlerine göre farklılaşmaktadır.	Kabul
13. H ₁ : Özel yaşam-güvenlik spektrumuna yönelik algı katılımcıların terörist gördüklerinde sergileyecekleri muhtemel hareket tarzlarına göre farklılaşmaktadır.	Kabul
14. H ₁ : Terör etkisine yönelik algı katılımcıların terörist gördüklerinde sergileyecekleri muhtemel hareket tarzlarına göre farklılaşmaktadır.	Kabul

5. Sonuç ve Tartışma

Ovacık'daki işletmelerin güvenlik algılarının tespitine yönelik yapılan bu araştırmada öncelikli olarak işletme sahibi/üst yöneticilerinin güvenlik algıları, özel yaşam-güvenlik spektrumu ile terör etkisi ölçekleri doğrultusunda güvenlik algıları tespit edilmeye çalışılmıştır. Ülkemizde bu alanda yapılan ilk çalışma olması sebebiyle, elde edilen sonuçların ileride bu alanda yapılacak çalışmalara da ışık tutacağı değerlendirilmektedir. Öncelikle alan yazını kapsamlı bir şekilde taranıp model oluşturularak hipotezler belirlenmiş, bu hipotezlerden yola çıkılarak elde edilen veriler t-testi ve Tek Yönlü Varyans analizlerine tabi tutularak test edilmişlerdir.

Bu kapsamda öncelikle katılımcıların büyük çoğunluğunun Ovacık'ın terör açısından riskli bir ilçe olduğuna ve terörizmin önlenmesinde devlet gözetiminin olması gerektiğine inandıkları tespit edilmiştir. Ancak senelerdir terör ikliminde yaşamaya zorlanmış olan katılımcıların terör mağduru olma risk ve tehlikesiyle karşı karşıya olduklarına yönelik inanç ortalamalarının ise düşük düzeyde olduğu gözlenmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplarda yüksek ortalamayla jandarmaya güvendiklerini belirtmeleri ise dikkat çekicidir. Cevapladıkları sorular nedeniyle korkmuş hissettiklerine dair verilen cevap ortalamasının oldukça düşük düzeyde olması ise kendilerini herhangi bir baskı ortamında hissetmediklerine dair bir gösterge olarak düşünülebilecektir.

Bunun yanında dikkat çekici olan bir diğer husus ise, Jandarma bölgesinde ikamet eden katılımcıların Polis bölgesindekilere göre Bireysel Raporlama, Gözetim, Tehdit Şiddeti, Kolaylık ve Güven faktörlerine daha duyarlı olduklarıdır. Dolayısıyla devletin terörizmle mücadelede, algıları olumlu yönde değiştirmeyi sürdürebilmek için kırsal bölgelere daha çok yoğunlaşmasının uygun olabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca katılımcıların yakın çevresinde veya akrabalarında rütbeli asker/polis memuru/korucu olarak hizmet eden herhangi birini bilenlerin bilmeyenlere göre daha duyarlı oldukları da istatistiki olarak tespit edilmiştir. Zaman içinde etkileşimle birlikte değişen ve gelişen değerlendirmeler ve duygular vatandaşları güven duygusunu arttırmaktadır (Gürbüz, 2018: 173). Yani bölgede yaşayan vatandaşlarımıza güvenlik hizmetlerinde daha çok kadro verilmesinin terörizmle mücadele konusundaki duyarlılıklarını olumlu yönde etkilediği gözlemlenmektedir.

Katılımcılardan teröristi güvenlik güçlerine bildiren herhangi birini tanıyanların tanımayanlara göre Bireysel Raporlama, Elverişlilik, Kolaylık ve Duygusal Durum faktörlerine daha duyarlı oldukları istatistiki olarak tespit edilmiştir. Bu noktada güvenlik birimlerinin bağlantı kurduğu ve temasta bulunduğu kişi sayısının artmasının vatandaşın tercihlerinde etkili olduğu görülmektedir. Vatandaşların güvenliğe yönelik bireysel davranışları, ideolojik görüşlerine göre değerlendirildiğinde ise, komünist dünya görüşüne sahip olan bireylerin, Muhafazakâr, Merkez Sağ ve Sosyal Demokrat bireylere göre daha az duyarlı oldukları gözlemlenmektedir.

Sonuç olarak, terörizmle mücadelenin temelde iki alanda yürütüldüğü görülmektedir. Birincisi güvenlik güçleri tarafından örgütlerin eylemselliklerine yönelik uygulanan faaliyetlerdir, diğeri ise terörün ortaya çıktığı koşulların yok edilmesine yönelik psiko-sosyal ve kültürel faaliyetlerdir. Bu alanların hepsi, terörizmle mücadelede eş zamanlı olarak yürütülmesi gereken önemli etkenlerdendir. Yani teröristle mücadele, tek başına yeterli olamamakta, sosyo-ekonomik ve kültürel faktörlerle desteklenme zorunluluğu bulunmaktadır. Neredeyse kırk yıldır terörizm olgusuyla yaşamaya alışmış olan ülkemizde son yıllarda bu alanda çok ciddi adımlar atılmaktadır. Kırsal alanda teröristlerin eylem kabiliyetleri çöktürülürken şehirlerde vatandaşlara yönelik davranış kalıpları ve yönetim anlayışı değiştirilmekte, önemli hizmetler yerine getirilerek bu süreçte zedelenen devlet-toplum bağı güçlendirilmeye çalışılmaktadır.

Araştırma sonucunda sosyo-kültürel açıdan önemli bir örneklem olan Ovacık'tan elde edilen bulgular, terörizmle mücadele alanında yürütülen bu faaliyetlerin bireylerin algılarında da önemli değişimlere yol açtığını göstermektedir. Algılardaki bu değişimin sonucunda ise, güvenlik güçlerine ve dolayısıyla devlete olan güven ve bağ da güçlenmektedir. Aidiyet açısından konumlarını netleştiren vatandaşlar, huzur ve güvenin tesisiyle birlikte ortaya çıkan atmosferin devamı için gayret göstermektedirler. Bu süreçte devlete düşen görev, kırsal alanda teröristlerin silahlı kanadını ve örgüte katılımı bitirmeye yönelik başarılı faaliyetlerini sürdürürken şehir merkezlerinde de devlet-toplum dayanışmasını arttıracak alanlara yoğunlaşmaktır. Aksi takdirde geçmişten ders alınmayıp, sadece silahlı mücadele ve sert güç odaklı müdahaleler kısa vadede başarı sağlıyormuş gibi görünse de bu şiddet atmosferi uzun vadede bölgedeki bütün nesillere sirayet ederek yapıcı stratejiler uygulanmasını engellemektedir. Bu noktada çocuklar, terörizmle mücadelede önemli unsurlardır. Çocukların doğru ve etkili yöntemlerle kazanılması, terör örgütlerinin mücadele azminin kırılması açısından oldukça önemlidir.

6. Öneriler

Bu araştırma neticesinde elde edilen bulguların dışında, çalışmanın bir takım sınırlılıkları ve kısıtları olduğu göz ardı edilmemelidir. Araştırmanın en önemli kısıtlılığı evren olarak Ovacık ilçesinin seçilmiş olmasıdır. 2019 Ocak ayı itibariyle ilçede toplam 113 adet işletme bulunmaktadır. Bu işletmelerin büyük bir çoğunluğunu da 10'dan az çalışanı olanlar oluşturmaktadır. Araştırmada veriler sadece işletme sahibi ya da tepe yöneticilerinden elde edilmiştir. Daha kapsamlı ve daha çok genellenebilir bir araştırma için zaman ve maliyet gibi kısıtlılıklar göz ardı edilerek araştırma farklı ve daha büyük evrenlerde gerçekleştirilebilir. Bu araştırmada nicel araştırma deseni kullanılmış olup bu konuda çalışmak isteyen araştırmacılar nitel araştırma yöntemleri ve karma araştırma yöntemleri ile nicel araştırma desenlerinin eksikliklerini giderebileceklerdir. Ayrıca yapılacak yeni araştırmada işletme özelliklerine yönelik soru ya da ifade sayısı artırılarak işletmeler hakkında daha kapsamlı bilgiler edinilebilecektir.

Araştırmada sadece yetişkinler üzerindeki güvenlik algısı irdelenmiştir. Bu kapsamda araştırmaya çocukların etkilenme düzeylerini tespit edebilecek ifadeler yer verilmemiştir. Terör birçok tarafı olumsuz yönde etkilemektedir. Bundan en çok etkilenenlerden birisi de çocuklardır. Bu alanda araştırma yapmak isteyen araştırmacılar özellikle çocukların etkilenme düzeylerinin tespitine yönelik soru ya da ifadelerle araştırmalarını daha kapsamlı hale getirebileceklerdir.

KAYNAKÇA

- Akgül, S. (1993). Cumhuriyet Dönemine Kadar Dersim Sorunu. *Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi OTAM*, 4(04).
- Arends, J. F. M. (2009). Homeros'dan Hobbes ve Ötesine: "Güvenlik" Kavramının Avrupa Geleneğindeki Boyutları. *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 6, Sayı 22.
- Arıcı, F. (2010). *Etkinlik ve Adalet Açısından Türk Vergi Sistemindeki Dolaylı Vergilerin Analizi*. Yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Babbie, E. (2007). *The practice of Social Research*. Belmont: Thomson Wadsworth.
- Baylis, J. (2008). Uluslararası İlişkilerde Güvenlik Kavramı. *Uluslararası İlişkiler*, Cilt 5, Sayı 18, ss.69-85.
- Benjamin, M. (2001). The Concept of Security: Should it Be Redefined. *Journal of Strategic Studies*, Vol. 24, No.2, p. 16.
- Boldwin, D. A. (2003). Güvenlik Kavramı. (Çev. Şahin, Ç.). *Avrasya Dosyası*, Cilt 9, Sayı 2.
- Booth, K. (2003). Güvenlik ve Özgürleş(tir)me. (Çev., Şahin, Ç.), *Avrasya Dosyası*, C. 9, S. 2, s. 51-70.
- Brauch, H. G. (2008). Güvenliğin Yeniden Kavramsallaştırılması: Barış, Güvenlik, Kalkınma ve Çevre Kavramsal Dörtlüsü. *Uluslararası İlişkiler*, 5 (18), 1- 47.
- Brostoff, S. & Sasse, M. A. (2002). Safe and sound: A safety-critical approach to security. Retrieved from <http://www.nspw.org/papers/2001/nspw2001-brostoff.pdf>
- Buzan, B. (1991). *People, States and Fear: An Agenda for International Security Studies in the Post-ColdWar Era*, London: Harvester Wheatsheaf.
- Christian, J. Y. (2015). Effect of Terrorist Threat Perception on Public Attitudes Toward Privacy and Security (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3731445).

- Çetin, S. (2010). Türkiye’de kamu yönetimi reform sürecinin değerlendirilmesi: aksayan ve işleyen yönler. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt 19, Sayı 3, 2010, ss. 23-38.
- Dedemen, F. (2015). *Çağdaş Kamu Güvenliği ve Kolluk, Güvenlik Bilimlerine Giriş Ders Kitabı*. Kitap Bölümü, Ankara: Jandarma Yayınevi, s.325-355.
- Dedemen, F. (2019). *Güvenlikleştirme Pratiklerinin Değişen Doğası: ABD ve İran Örneği*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Dedeoğlu, B. (2008). *Uluslararası Güvenlik ve Strateji*. İstanbul: Yeniyüzyıl Yay.
- Degaut, M. (2015). What is Security?. *Revista Brasileira de Inteligência*. 9. 9-28.
- Frei, D. (1990). *Was ist unter Frieden und Freiheit zu verstehen?*, (Eds. Wolfgang Heisenbert/Dieter S. L.), *Sicherheitspolitik kontrovers*, Schriftenreihe Band 291/I, Bundeszentral für politische Bildung, Bonn.
- Gartner, H., Hyde-Price, A. & Reiter, E. (2001). *Europe’s New Security Challenges*. Colorado: Lynne Rienner Publishers.
- Gencer, F. (2015). 19. Yüzyilin İlk Yarisinda Osmanli Devleti'nin Dersim'de Merkezî Otoriteyi Kurma Çabaları. *Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*. Cilt:55, Sayı: 1, ss. 217-242.
- Gül, M. (2016). Güvenlikteki Kavramsal Değişim Ve Türkiye’nin Güvelik Yaklaşımı Ve Politikalarına Etkileri, Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C.21, S.1, s.303-320.
- Gümüş, N., Ertürk, E. & Şen, Ş. (2015). Kastamonu Halkının Kastamonu Üniversitesi’ne Yönelik Algılarının İncelenmesi Üzerine Bir Araştırma. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (2), ss. 293-312.
- Günter H. B. (2015). *Uluslararası İlişkilerde Çatışmadan Güvenliğe*, (Ed. Aydın M.), *Güvenliğin Yeniden Kavramsallaştırılması: Barış, Güvenlik, Kalkınma ve Çevre Kavramsal Dörtlüsü*. İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Gürbüz, S. & Şahin, F. (2016). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Gürbüz, E. (2018). Pazarlama Karması Elemanları ve Güven, Turkish Studies – Economics, Finance and Politics, Volume 13/30, Fall 2018, p. 165-178, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: 10.7827/TurkishStudies.14498, ANKARA-TURKEY.
- Gürel, S. (2015). Terör ve Terör Örgütlerinin Finans Kaynakları. *Uluslararası Yönetim ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 2(4), 15-27.
- İnan, İ. E. (2018). *Gıda Sektöründe Faaliyet Gösteren KOBİlerin Helal Gıda Sertifikasına Yönelik Algılarının İncelenmesi: TR 82 Bölgesi*. Yüksek lisans tezi. Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- İnan, İ. E. (2019). *Helal Kitap*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- İnan, İ. E. & Çelik, E. (2018). Algılanan Örgütsel Güven Ve İş Tatmini: Kastamonu İli Özel Ve Kamu Bankalarında Bir Uygulama. *Al-Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), ss. 23-52.
- Kalaycı, Ş. (2016). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.

- Kanbur, A., & Kanbur, E. (2008). Toplam Kalite Yönetiminin Mavi Yakalı İşgören Motivasyonu Üzerindeki Etkisi: Mobilya Sektöründe Ampirik Bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(1), 27-40.
- Kanbur, A., & Kanbur, E. (2015). Lider-Üye Etkileşiminin Örgütsel Sinizme Etkisi: Algılanan İçsellik Statüsünün Aracılık Rolü. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7(2), 193-216.
- Kanbur, A., & Kanbur, E. (2018). İşyerinde Siber Zorbalık Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlilik Sınama Çalışması. *Psikoloji Çalışmaları/Studies in Psychology*, 38(2), 237-258. DOI: 10.26650/SP2018-0018
- Küçük, O. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ekin Yayınevi: Bursa.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and Personality*. London: Harper & Row.
- Mayhorn, C. B., Wogalter, M. S. & Bell, J. L. (2004). Homeland security safety symbols: are we ready?. *Ergonomics in design*, 12(4), 6-11.
- McAteer, S. (2013). *Improving Security Practices Through the Application of Safety Theory* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3595239)
- Morgan, P. (1992). Safeguarding Security Studies, *Arms Control*, Vol.13 No.3.
- Neocleous, M. (2006). *Toplumsal Düzenin İnşası*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- Neag, M. & Pricopi, M. (2010). A rational choice model for the human security decision. *International Journal of Academic Research*, 2, 308-311.
- Özgür, E. & Erciyes, E. (2017). Kamu Yönetiminde Yaşanan Dönüşümlerin İç Güvenlik Sektörüne Yansımaları. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 6 (1), 79 – 110.
- Pekdoğan, H. (2018). Güvenlik Hizmetlerinde Hizmet İçi Eğitimler Ve Entelektüel Sermaye İlişkisi. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Yıl: 7, Cilt: 7, Sayı: 13, ss. 40-54.
- Ruffles, A. M. (2017). *Privacy vs. Security: Fear appeals, terrorism and the willingness to allow increased government surveillance* (Doctoral dissertation). Retrieved from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 10270691).
- Shuman, B. A. (1999). *Library security and safety handbook: prevention, policies, and procedures*. American Library Association.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using Multivariate Statistics*. Boston: Pearson.
- Tirab, T. A. (2016). *Çokkültürlülük ve Güvenlik: Sudan Örneği*. Ankara: Sonçağ Yayınları.
- Türk Ansiklopedisi (1996). Dersim, c.XIII, Ankara.
- Verschuren, P. & Doorewaard, H. (2007). *Het ontwerpen van een onderzoek*. BoomLemma.
- Waldron, J. (2006). Safety and security. *Nebraska Law Review*, 85, 454-495. Retrieved from http://digitalcommons.unl.edu/nlr/?utm_source=digitalcommons.unl.edu%2Fnlr%2Fvol85%2Fiss2%2F5&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages
- Walt, S. M. (1991). The Renaissance of Security Studies. *International Studies Quarterly*, Vol:35, No:2, ss.211-239.
- Williams, P. D. (2013). *Security Studies: An Introduction, Security Studies An Introduction*. (Ed., Williams, P. D.), 2nd Edition, London-New York: Routledge.

-
- Wolfers, A. (1952). National Security as an Ambiguous Symbol. *Political Science Quarterly*, 67, 4, ss. 481-502.
- Wolfers, A. (1962). *Discord and Collaboration Essay on International Politics*. The John Hopkins Press, Baltimore.
- Yazıcıoğlu, Y. & Erdoğan, S. (2004). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yeşilyurt, E. (2019). Kentsel Lojistik, Dağıtım Lojistiği Ve Firma Performansı İlişkisi: Kastamonu İlinde Bir Çalışma. *The International New Issues in Social Sciences*, 7(1), 31-58.